Ulkoasiainministeriö NEUVOSTORAPORTTI UM2017-01239

TUO-10 Kuosmanen Marja(UM) 07.11.2017

Asia
EU:n epävirallinen kauppaministerilounas 13.10.2017

Kokous
13.10.2017 - 13.10.2017

EU:n kauppaministerit kokoontuivat epävirallliseen kokoukseen 13.10.2017. Lounaskokouksessaan ministerit keskustelivat EU:n ajankohtaisista kauppapoliittisista kysymyksistä. Kokouksen päähuomio kohdistui komission 13.9.2017 julkaisemaan kauppapakettiin. Lisäksi kauppaministerien kokouksessa sivuttiin lyhyesti WTO:n tulevan ministerikokouksen valmisteluja ja kestävää kehitystä EU:n kauppasopimuksissa.

EU:n kauppaministerien epävirallinen kokous pidettiin Brysselissä 13.10.2017.

Komission kauppapaketti

Kauppapaketissaan komissio ehdottaa EU:n kauppasopimuksille uutta arkkitehtuuria (sopimusten jakaminen unionisopimuksiin sekä investointisuojaa ja investointiriitojen ratkaisua koskeviin sekasopimuksiin), investointien tarkastelua, neuvotteluja monenvälisestä investointituomioistuimesta sekä neuvotteluja Uuden-Seelannin ja Australian kanssa.

Komissaari Malmström kävi läpi kauppapaketin elementtejä. Komissaari katsoi, että kansalaisyhteiskuntakeskustelu on parantanut kauppapolitiikan valmistelua. Katseet kohdistuvat EU:hun, jotta se ottaisi roolinsa kansainvälisen kauppapolitiikan johdossa. Malmström kävi läpi EU:n kauppasopimusneuvottelut ja viittasi myös Uutta-Seelantia ja Australiaa koskeviin neuvottelumandaatteihin, jotka on julkistettu. Ehdotus kauppasopimusten jakamisesta ei tarkoita parlamenttien ohittamista vaan ne on otettava alusta lähtien mukaan.

Käytännössä kaikki jäsenmaat käyttivät puheenvuoron ja esittivät alustavia näkemyksiään komission kauppapaketin eri elementeistä.

Kauppasopimusten jakaminen sai tukea monelta jäsenmaalta; sen katsottiin selkeyttävän tilannetta. Mutta muutamia kriittisiäkin näkemyksiä esitettiin, eivätkä kaikki jäsenmaat olleet vielä muodostaneet kantaansa. Asiasta toivottiin avointa keskustelua.

Investointien tarkastelua koskevassa ehdotuksessa näkemykset hajosivat. Osa jäsenmaista kannatti komission ehdottamaa tarkastelumekanismia, kun taas osa jäsenmaista ei ollut vakuuttunut mekanismin hyödyistä.

Monenvälinen investointituomioistuin sai laajaa tukea jäsenmailta.

Neuvottelujen aloittaminen Uuden-Seelannin ja Australian kanssa sai niin ikään yleisesti tukea jäsenmailta. Samoin neuvottelumandaattien julkistaminen sai pääosin tukea jäsenmailta.

Muutamissa puheenvuoroissa nostettiin esiin meneillään olevia yksittäisiä kauppaneuvotteluja, erityisesti Mercosur-neuvottelut, jotka pyritään saamaan päätökseen tämän vuoden aikana mutta joihin liittyy myös herkkyyksiä esim. maataloudessa.

Suomen puheenvuorossa annettiin tuki uudelle sopimusarkkitehtuurille mutta korostettiin, että demokraattisista prosesseista on pidettävä huolta. Kestävää kehitystä koskevien määräysten toimeenpano on tärkeää. Suomi kannatti etenemistä Mercosur-neuvotteluissa. Investointien seurannassa Suomella on jo kansallista lainsäädäntöä, joten kaksinkertaista byrokratiaa tulee välttää. Yleisesti ottaen ulkomaiset investoinnit tuovat talouteen myönteistä dynamiikkaa. Suomi piti tärkeänä, että EU ottaa johtoroolia kauppapolitiikassa.

Valmistautuminen WTO:n ministerikokoukseen

Komissaari Malmström raportoi lokakuun alkupuolella Marrakechissa pidetyn miniministerikokouksesta, jossa oli jatkettu valmistautumista Buenos Airesissa 10.-13.12.2017 pidettävään WTO:n ministerikokoukseen. Neuvottelukysymyksistä eniten on saavutettu edistystä kalastustuissa ja ruokaturvan tarpeisiin tehtävistä varastohankinnoista. Myös maatalouden kotimaisessa tuessa, pk-yrityksiä koskevassa julkisuusaloitteessa ja sähköisessä kaupassa on edistytty. Varsinaisten neuvottelujen ulkopuolelta komissaari totesi, että Yhdysvallat jatkaa edelleen blokeeraamista WTO:n valituselimen jäsenten nimityksissä.

Ainoastaan muutama jäsenmaa käytti puheenvuoron. Osa toi esiin, että tavoitteita tulisi harkita uudelleen. Valituselimen tilannetta pidettiin huolestuttavana.

Kestävä kehitys EU:n kauppasopimuksissa

Komissaari viittasi komission heinäkuussa jakamaan paperiin, jossa on esitetty kaksi skenaariota kestävän kehityksen määräysten toimeenpanon vahvistamisesta (1. nykyisen mallin vahvistaminen ilman sanktioita ja 2. sanktioitu malli). Ajanpuutteen takia asiasta ei ehditty käydä keskustelua.

Suomen edustajat
UKKMI Kai Mykkänen, aop Ilkka Saarinen/UM/TUO

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Australia, kauppapolitiikka, kestävä kehitys, Mercosur, Uusi-Seelanti, WTO, kauppa ja investoinnit
Hoitaa	**UM, VNK, YM**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, STM, TEM, TULLI, VM